8e JAARGe. № 174.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ℔ jaar ƒ 24.– ℔ halfjr. ƒ 12.– ℔ maand ƒ 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenbezn. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa „ do. „ 50.–
De *OOSTPOST* verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

ZATURDAG 21 JULIJ 1860.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

ADVERTENTIEN.

(*Voor het land.*) **Op Maandag den 6den Augustus aanstaande** zal ingevolge bekomen magtiging, door den onder Directeur der Genie in de 3de Militaire Afdeeling op Java, ten zijnen bureele aan de *Krambangan* gelegen, in het openbaar worden aanbesteed, de levering van diverse goederen, in **1862** voor het Genie Departement benoodigd; als: HANG- en SLUITWERK, IJZERWERK, GEREEDSCHAPPEN, GLASWERK, VERFSTOFFEN, EUROPESCHE METSELSTEENEN enz. nader omschreven in de voorwaarden, die ter lezing liggen ten bureele van de handels-vereeniging en van den ondergeteekende, bij wien tevens nadere inlichtingen kunnen worden verkregen.

SOERABAYA, *den* 29 *Junij* 1860.
De onder Direteur voornoemd,
(955) **J. C. R. STEINMETZ.**

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 1sten Augustus aanstaande
des voormiddags ten 10 ure
zal op het bureau van den ondergeteekende openbare uitbesteding worden gehouden voor de levering van:

24 stuks SLAGT-OSSEN,

ten behoeve der troepen te BANDA.
De voorwaarden liggen dagelijks, met uitzondering van zon en feestdagen, van 's morgens 7 tot 12 ure ter lezing op genoemd bureau, alwaar mede verdere inlichtingen te bekomen zijn.

Soerabaya, *De Onder Intendant der* 1e. *klasse*
den 16e *Julij* 1860. *in de* 3e *militaire afdeeling op Java,*
(1062) **Hk. VEMER.**

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 5den September aanstaande,
des voormiddags ten 10 ure
zal op het bureau van den ondergeteekende openbare uitbesteding worden gehouden voor de levering van:

2000 stuks SLAGT-OSSEN,

ten behoeve der troepen in de wester afdeeling van BORNEO.
De voorwaarden der uitbesteding liggen dagelijks, met uitzondering van zon en feestdagen, van 's morgens 7 tot 12 ure, ter lezing op genoemd bureau, alwaar mede nadere inlichtingen te bekomen zijn.

SOERABAYA, *De Onder Intendant der* 1e *klasse*
den 16e *Julij* 1860. *in de* 3e *militaire afdeeling op Java,*
(1063) **Hk. VEMER.**

De brug gelegen aan den weg voor het erf van de scheepsbouwmeesters CURTIS & DORMAAR, zal op *Woensdag, Donderdag, Vrijdag* en *Zaturdag den* 18*den* 19*den* 20*sten* en 21*sten Julij*, voor de passage van rijtuigen gesloten zijn.

De Assistent Resident voor de policie,
(1059) **E. DIBBETS.**

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Maandag den 23*sten Julij* 1860.
Voor het kommissiehuis van den heer *Deeleman* van meubelaire goederen op aanvraag van den Luitenant *Schmulling.*

Op Dingsdag den 24*sten Julij* 1860.
Bij den heer *J. W. Kok* in de kampoong Ketapang van diverse goederen.

Op Woensdag den 25*sten Julij* 1860.
Bij de Heeren *Adam & Co.* in de chin. kamp van diverse goederen.

Op Donderdag den 26*sten Julij* 1860.
Bij den heer *Nicolai* aan de Kalimaas van scheepsbehoeften.

Op Vrijdag den 27*sten Julij* 1860.
Bij den heer *D. D. van Boeckholtz* in de chin. kamp van diverse goederen. (1073)

HUWELIJK.

Getrouwd:
S. MARTHERUS
MET
M. J. C. SCHLENKEN.
SALATIGA, 15 *Julij* 1860. (1074)

VENDUTIE WEGENS VERTREK
Op Maandag 23sten Julij
voor het Commissiehuis
VAN
A. H. DEELEMAN.
Van den inboedel van den Luitenant SCHMULLING.
(1072)

Op VENDUTIE
Van Maandag 23 Julij.
Zal worden verkocht voor rekening van belanghebbenden:

H v L & Co. 152. 153. 154. 156. 159. 161. 163 dertien BALEN. 165. 166. 169. 171. 174. 175. ONGEBLEEKTE DRILLS.

Min of meer door zeewater beschadigd aangebragt per het Ned. schip *Kijkduin* kapt. OLDENDORP.
(1081) **A. H. DEELEMAN.**

OP VENDUTIE
van Maandag 23 Julij
BIJ
A. H. DEELEMAN.
Zal nog worden verkocht voor Rekening van belanghebbenden.
N°. 383/423 41 kisten à 50 ps. 6/4
Beschadigde Madapollam.
(1075)

VENDUTIE.
Maandag 23 Julij 1860
TE
PODJOK (GRISSEE)
van **119** onverkocht geblevene Gouvernements
HOUTWERKEN.
De vendumeester,
(1065) **W. CASTENS.**

OP VENDUTIE
van den 24 Julij 1860
BIJ
J. W. KOK
in de kampoong *Ketapang.*
Zal worden verkocht diverse goederen bestaande uit: **Stoelen, Banken, Tafels. Hang- en Staande Lampen, Stolpen, Ledikanten, Kasten, Klokken, Schilderijen, Spiegels. Braal-Orgel, Chitzen. Jaconetten, Zadels. Paarden, Goud en Zilverwerk, Koffij, Bladkoper,** diverse **Dranken,** enz.
(*Goederen kunnen bijgebragt worden.*) (1066)

VENDUTIE
op Woensdag den 25sten Julij a. s.
in de Chinesche kamp.
voor rekening van de Heeren
ADAM & CO,
DOOR
D. D. VAN BOECKHOLTZ.
Tegen 4 %, vendusalaris.

EEN OUDEJAARS-AVOND.

(*Vervolg.*)

Die persoon werd door de jufvrouw op het dringendst geraadpleegd, wat toch te doen, en wat te beginnen? 't Zou vermoedelijk neefs neef, neef Just van Barle wezen, wien ze zelve dadelijk na het afsterven van neef geschreven had. 't Kon ook neefs neef, Govert zijn, maar dat was haast onmogelijk, omdat die verder af woonde.

„Ik kan wachten," riep de koetsier van den bok, „als je 't maar weet, ieder uur 'n gulden. Voor jou rekening, juffer?"

„Ieder uur 'n gulden!" Zou neefs nichtje van die woorden niet geschrokken, en er niet spoedig tot een besluit door gekomen zijn?

Gewis, die heer — volgens Willems verzekering: zoo naar aan 't spoor te pas gekomen — zou neef Just wel wezen; men moest hem daarom, in vredesnaam, maar binnen brengen, op straat kon hij toch moeijelijk blijven.

Met behulp van den manspersoon werd de vermoedelijke neef des overledenen, door Willem benevens den koetsier, naar binnen gedragen en in de voorkamer op een langwerpig, zwart-ros-graauwachtig ding nedergelegd, 'twelk nichtje „de kanapé" noemde.

Bij neefs leven was er, zoo lang nichtje heugde, nooit een docter in huis geweest; zelfs eergisteren niet, toen neef in eens zoo naar was geworden, maar de manspersoon oordeelde dat het onvergeeflijk zou zijn indien men den heer zóó liet liggen, en 't einde was, dat Willem gelast werd om den geneesheer, die het digst in de buurt woonde er bij te halen, en, Willem ging.

De jonge geneesheer, die, kers vers van de akademie gekomen, boven het bordje van zijn kamerbaas:

H. A. VIEVELENDANS;
Bediennar der Begrafenissen.

het zijne geplaatst had:

A. C. H. KISTENMAKER;
Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde;

zat, zoo pas uit de kerk teruggekeerd, een nieuwjaarsbrief aan zijn veelgeliefde ouders te schrijven, toen de bedienaar der begrafenissen hem kwam berigten, dat hij zich terstond gereed moest maken, aangezien er een jongen was, die zóóveel akeligs vertelde, dat er vast iemand den hals had gebroken.

't Woordje dat de blijdschap van den jongen geneesheer uitdrukte, schrijven wij ditmaal niet. 't Was de eerste maal dat zijn hulp als zelfstandig praktizijn verlangd werd, en de nieuwjaarsbrief, die een reeks van klagten inhield, over het treurige van den bijzonder welvarenden gezondheidstoestand, waarin de geheele stad scheen te deelen, en besloten werd niet den wensch, dat het nieuwe jaar eens een epidemietje zou schenken, — eveneens in de woonplaats der ouders, voor pa's belang — die brief zou met een zeer verrassend postcriptumpje kunnen besloten worden: g...... eindelijk één......... Wat? ja, dat wist hij nog niet.

„Zóó moet het gaan," grinnikte Vievelendans bij zich zelven, „een jonge docter voegt bij een magazijn als 't onze."

Toen de geneesheer — die beneden gekomen, nog even naar boven terugkeerde om het paar zwart zijden handschoenen te halen, in plaats van de lichte glacé's, waarmeê hij ter kerke ging, — de woning verliet, stopte de bedienaar der begrafenissen den boodschapper een adreskaartje — witte letters op zwart karton, met een doodskopje er boven — tusschen de vingers, om s. v. pl. stil op tafel te leggen; als het on.... gelukkig eens afliep.

't Was wel een bewijs dat het *intérieur* (1) van den ouden heer van Barle weinig naar buiten sprak, want anders zou de heer Vievelendans wel geweten hebben, dat, zoo hem de gratie verleend werd — die heer alrede een klant voor hem geworden was. Hoe groot zou zijne vreugde wel geweest zijn indien hij had kunnen berekenen, dat er uit dat kleine huis, — waar geld zat — misschien TWEE voor HEM zouden zijn? Lijken daar had hij respect voor; diepbedroefden groette hij altijd het vriendelijkst; en, zijn zaligste tijden waren de jaren geweest, toen de onbekompen cholera de stad met een bezoek had vereerd.

Het sterfhuis was slechts een twintig deuren van Vievelendans' magazijn verwijderd, en de nieuwbakken cicerone wees den jeugdigen vriend der kranken, het verwloozo perceeltjen, dat zich tusschen de beide manufactuurwinkels bevond.

(1) 't Zal misschien niet algemeen bekend zijn, dat sommige dames — even als van den opschik der hoedjes van binnen — ook dáár van een „lief intérieur„ of een „horrible intérieur„ spreken, waar zij het inwendig bestaan eener huishouding of familie op het oog hebben.

Van de ondervolgende goederen als:

Groote **karpetten**, van verschillenden dimensien
Fraaije **aleatieven** superieure kwaliteit.
Ronden **voetebankjes.**
Een **ameublement** bestaande uit
2 Banken, 6 fauteuils en **12 stoelen** van
Notenhout en **gekleurd satijn Damast.**
Fluwelen tafelkleeden.
Piano. tabouretten met **rood fluweel.**
Toilet spiegels, waaronder met **marmeren bladen.**
Spiegels van diverse grootten, met **verzilverde** en **vergulde lijsten.**
Japansche zijde, goed voor jassen enz.
Japansche eetstellen.
Superieure **heeren hemden.**
Borstrokken.
Venster gordijnen met daarbij behoorende **franjes** en **koorden.**
Wollen dekens.
Laken in differente kleuren.
Engelsche **wagentuigen** met pleet gemonteerd.
Engelsche en Amerikaansche **provisien.**
Porter bier in heele en halve fleschen.
Champagne in heele en halve fleschen.
Manilla sigaren N°. 4 en 5. Havana model.
Madera wijn.
Wit linnen drill voor pantalons.
Ongebleekte do. „ do.
Longcloth van goede kwaliteit.
Glimmend katoen.
Batist.
Witte zakdoeken.
Modewaren.
Franjes.
Naalden en **spelden.**
Koperen hang-sloten.
Rhenosceros-hoorns.
Amerikaansche klokken.
do. tabak.
Loodwit.
IJzeren spijkers.
IJzerdraad.
Supérieure **Scheermessen** van Rodgers and sons.
Aanzetriemen van Cowvan.
Rozenolie.
Goudwerken.
Zijden stoffen voor vesten.
Europeesch kapleder.
Porceleinen vazen.
40 vaten **praauwspijkers,** zonder koppen.
Pedattie assen
enz. enz.
De goederen zijn daags te voren te bezigtigen.
NB. Bijgebragte goederen worden niet aangenomen.
(1005)

HOUT-VENDUTIE.

Woensdag den 25sten Julij 1860
TE
POELOE (GRISSEE).

Van p. m. 3000 BALKEN

toebehoorende aan den Heer P. C. van Royen. (1031)

LELANG
KAIJOE JATTIE.
Pada harie Rebo tangal 25 boelan Julij 1860
DI
Poeloe-Grissee.
nantie di leilang
3000 BALOK
jang kentjeng oleh toean P. C. van Royen. (1032)

VENDUTIE
Op Donderdag den 26sten Julij a. s.
BIJ
NICOLAI
voor de waterfabriek aan de Kaliemaas.

Van ROOD en GEEL KOPEREN BOUTEN, BLADKOPER en SPIJKERS, diverse IJZEREN KNIEËN en BOUTEN, DEKBALKEN en PLANKEN, MAHONIJHOUTEN DEUREN, JATTIE HOUTEN PLANKEN en BALKEN, IJZEREN KETTINGS en ANKERS alsook EEN PARTIJ PUIKE HARING enz. enz.
(1077)

LELANG
Pada hari Kemies tangal 26 Joelie
PADA TOEWAN
NICOLAI
die moekanja fabriek aijer die Kaliemaas,
darie BOUT TEMBAGA MERAH dan KOENING, TEMBAGA LEMPENGAN dan PAKOE, BESIE BENGKOK dan BOUT, BALOK DEK dan PAPAN, PINTOE KAIJOE MAHONIJ, KAIJOE DJATTIE dan PAPAN, dan BALOK, RANTEE BESIE dan DJANKAR, dan lagie IKAN HARING dan lain lain barang.
(1078)

VENDUTIE
Op Vrijdag den 27sten Julij a. s.
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ.
van DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN. (1076)

OP DE VENDUTIE
van den 27sten JULIJ, a. s.
Zal nog voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:
GVH = **no.** $^{127}/_{130}$— 4 kist. **Blaauwen Drills.**
W. = „ 67—69— 2 balen **Madapollam.**
beschadigd aangebragt.
(1079) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

WILLIGE VERKOOP.
Op den 30sten Julij 1860.
Zal te Modjokerto publiek worden verkocht:
Het perceel, gelegen in de Campong *Goloean* aldaar, verponding N°. 1524, groot 2567,81 □ Nederl. Ellen met deszelfs nieuw GEBOUWD STEENEN HUIS enz.
Intusschen uit de hand te koop. (960)

SUIKER ETABLISSEMENT
PARANKANTROES.
Onder nader goedkeuring van het Gouvernement zal *op Woensdag den eersten Augustus,*
des ochtends om 11 ure,
voor het Commissie-huis van Gebr. Roselje & Co te *Batavia*, ten overstaan van het vendu-departement door eenen Notaris worden verkocht: Het **SUIKER ETABLISSEMENT PARANKANTROES,** met het daarbij behoorende Gouvernements-contract van huur en verhuur van ruim 1000 bouws woeste gronden, met de zich daarop bevindende gebouwen, machineriën, inventaris, en den aankleve van dien; gelegen in te assistent Residentie *Krawang.*

Zijnde de voorwaarden van verkoop dezelfden als vroeger en ter lezing gedeponeerd ten kantore van de Heeren L. Saportas & Co te *Cheribon*, B. Kopersmit & Co te *Samarang* en Schimmelpenninck & Co te *Soerabaija*, en

Bij de Liquidateurs te Batavia der Firmas de Wekerdt Ruyl & Co en Ruyl, Cramer & Co.
W. REUB.
D. BAUDUIN.
(1071) **W. J. VAN DEN BROEK.**

HOUTVENDUTIE
TE MODJOKERTO.
Op een nader te bepalen dag,
VAN P. M. 500 STUKS BALKEN,
afkomstig van den houtaankap te *Blitar* behoorend aan den heer W. B. Loudon, en liggende zeer geschikt voor den afvoer.
(1041) **L. H. ZANTHUIS, qq.**

Op de VENDUTIE
BIJ
J. LLOIJD & CO,
aan de Kaliemaas
zal alsnog verkocht worden:
20 VATEN SPIJKERS. (1067)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET VERTREK
VAN HET STOOMSCHIP
OENARANG,
Kapitein S. van Hulstijn.
Van hier is in de maand Julij bepaald op
Zondag den 8sten en **Zondag den 22sten**
Nadere informatien te bekomen bij
De Agenten,
(954) **ADAM & CO.**

HET STOOMSCHIP
KONINGIN der NEDERLANDEN
kapt. E. Lewis,
vertrekt naar Batavia via Samarang op *Vrijdag den 27sten dezer.*
Informatie bij
(1080) **FRASER EATON & CO.**

TE KOOP
VIER CENTRIFUGES
met
STOOMVERMOGEN.
(14) B. J. VAN ECK & CO.

Op hetzelfde oogenblik dat de geneesheer door zijn geleider gevolgd, de deur der kleine woning binnentrad, stapte een man, die slecht in de kleêren stak, de stoep op. Zijn gelaatskleur was akelig bleek en zijn oog flikkerde als een nachtpitje in 't laatste geknetter.

„Hei wat" zei de man, terwijl hij de handen tegen de deur zetten, welke van binnen achter de jongelieden werd digt geworpen. „Hei! hier is er nóg een," en, een oogenblik daarna, trad hij mede den gang in.

'''t Zou den lezer weinig verkwikken, indien wij hem het voorkamertje met den geneesheer lieten binnengaan ten einde ooggetuige van diens verrigtingen te worden. 't Gaat ons ook minder aan, wàt hij in 't werk ging stellen om den ongelukkigen Just van Barle in 't leven te behouden. De belangstellende lezer evenwel, kon vragen: „Hoe gaat het.... is er gevaar bij....?" Het antwoord, dat de heer Kistemaker aan Willem op dezelfde vragen gaf, toen hij om hulp voor den manspersoon en om wat water kwam verzoeken, bestond in een vertrekken zijner physiognomie, wij zouden zeggen: op een gewigtig vieze wijze, en zoo'n vertrokken gelaat kan veel, kan zeer veel beteekenen, inderdaad: „Ik weet het zelf niet."

De man, die het laatst de kleine woning binnentrad, was regelregt op de achterkamer toegestapt waar binnen zich het nichtje bevond. Willem bleef in den gang en wist niet regt wat hij doen zoude; met „niemendal" afzakken, dat kon toch ook niet, en juist wilde hij naar achter stappen, om aan het meisje een drinkgeld te vragen, toen een luide stem binnen die achterkamer, hem luisterend deed toeven.

„Die sterling! hij reeds hier!" schreeuwde de man, die niemand anders dan Govert van Barle was. „Is de ellendige toch vóór mij aangekomen, hij alhier om te plukken en te grijpen, van datgene waarop ik mede aanspraak heb? Zeg juffer, waar zit ie te snuffelen, spreek, spreek op, want zijn lange, spitse vingers vertrouw ik niet."

„Och! beware!" klonk het antwoord der nicht, „ik wist niet dat u zoo weinig van neef hield. ZE. is immers uw broeder?"

„Broeder of geen broeder," sprak de neef weder, „ik vraag slechts waar ie zijn kneukels roert, spreek; of anders...."

Willem Knop begreep niet wat er *anders* gebeuren zou.... of *anders*..... zou hij hem zelf gaan zoeken...? of *anders*..... zou hij nichtje in den nek vatten en..? Willem werd nieuwsgierig, liep behoedzaam naar de deur, die op een kier stond, en zag naar binnen.

't Scheen wel dat de nicht, in het oogenblik dat Willem was genaderd, den neef van het ongeval onderrigt had; althans het eerste wat hij, door de reet kijkende, vernam, was een weinig deelnemenden uitroep van broeder Govert, waarop een lagchen volgde, dat al zeer Kainsch klonk.

„Hé, vindt u dat zoo vrolijk?" hernam het meisje, terwijl ze den lagchende met een oog vol verbazing aanschouwde.

„Wel! zou ik niet," lachte de ander voort, „dat ie juist zoo'n oorlam moest krijgen om hem de vingers wat minder vlug te maken."

„Maar hij is er treurig aan toe," sprak het meisje weder. „Ik durfde er niet bij te blijven, te meer, weet u, omdat ook de oude neef, uw oom, in de alkoof van 't voorkamertje ligt.....maar, voor u.....mij dunkt.....als het eens afliep!...."

Afloopen!.... Govert van Barle was zeker een uitermate ligtzinnig mensch, maar toch dat laatste woord had hem zigtbaar getroffen, want hij lachte niet meer, en zeide, terwijl hij zich in den ouden zetel van den ontslapen neef neêrzette: „'t Zal zoo'n vaart niet loopen; een maand of wat in de pekpau, heeft hij aan mij wel verdiend!.... Afloopen!....." herhaalde hij, na eenig zwijgen, en er kwam een plooi om zijn lippen spelen, een plooi, waaraan de engelen zeker geen deel hadden maar wel die zwarte van binnen, de zwarte die zoo aardig grijnzen kan, wanneer hij zijn prooi op zilver of goud wijst.

Willem trad terug, want de manspersoon, die den geneesheer ten dienste stond, was uit het voorkamertje gekomen, liep haastig op het achtervertrek toe, en den jongen voorbij.

De man was blijkbaar gejaagd, en binnengegaan, verhaalde hij haastig wat hij verrigt, en wat de lijder gedaan en gezegd had, welk laatste weinig méér was geweest dan het noemen van een naam — hij meende Govert. — „'t Is mogelijk," besloot de manspersoon, „dat de jufvrouw of mijnheer weten, wat hij wil; ze moesten dunkt mij maar eens vóór komen, de docter en ik, wij staan er zoo vreemd bij te kijken..... U zijt toch familie?"

HOUDERS VAN COGNOSSEMENT

OVER

M. 4 INNSHAFTS

afgeladen per *Eleanor*, kapitein ARMSTRONG, door VAN DEN BERG & Co Liverpool, gelieven zich bekend te stellen bij

De Agenten,

(1069) **McMILLAN MARTEN & CO.**

TE KOOP

BIJ

KAREL VAN COEVORDEN.

GEBORDUURDE PRACHTIGE VRIJMETZELAREN TABLIERS

en

MEESTERBANDEN.

(1070)

TE KOOP

400 vaten van 336 pond GEZOUTEN VLEESCH ieder
10 vaten VET.
200 tonnen STEENKOLEN pas aangebragt per de Engelsche schepen *Thames* en *Regia*, van SIDNEY.

De Agenten,

(1049) **P. KERVEL & CO.**

TE KOOP

HET ENGELSCHE BRIKSCHIP

REGIA,

181 tons Register, van **djattie hout gebouwd, kopervast** en pas **gekoperd** met **tuig** en **inventaris compleet.**

De Agenten

(1048) **P. KERVEL & CO.**

MACHINERIE.

Twee buitengewoon krachtige SUIKERMOLENS met waterwiel-as en gearing compleet, met Cylinders van 54 duim lengte, bij 30 duim diameter en Cylinder-assen van 11 duim diameter. Deze molens zijn de krachtigste welke op Java worden aangebragt, gelijk die welke reeds te *Pandaän, Watoe-toelies* en *Kandang Djattie* staan en zijn in staat om in 24 uren 120,000 tot 150,000 kannen Sap te produceren.

Vier **STOOM SUIKERMOLENS** met Stoomtoestellen-, ketels- en toebehooren compleet; de molencylinders 30 duim lang bij 18 duim diameter, Stoomketel 12 voeten lang bij 4½ voet diameter met vlampijpen, de Cijlinder van het toestel 10½ duim diameter met 24 duim slag. Deze molens kunnen in 14 uren 70,000 tot 80,000 kannen sap produceren met slechts eene geringe hoeveelheid brandstof.

Acht **CYLINDERS** van 48 × 24 duim dimensie voor suikermolens compleet met as en rondselen.

Eene hoeveelheid **SUIKERPANNEN.**

Alle bovengenoemde machineriën zijn nu reeds op weg herwaarts van Engeland, en worden te koop aangeboden door de ondergeteekenden, wie tevens bereid zijn alle soorten van machinerien te leveren welke voor Suikerfabrieken benoodigd zijn.

De teekeningen dezer machinerien zijn bij ons te bezigtigen.

Mc MILLAN MARTEN & CO.

(407) *Agenten voor den Heer* **R. W. THOMSON.**

WISSELS OP NEDERLAND.

(525) **B. J. VAN ECK & CO.**

HOLLOWAY PILLEN en ZALF.

Ad. *ƒ* **1,**— *ƒ* **3,**— en *ƒ* **5,**— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij

(526) **LE ROY & CO.**

NEDERLAND.

— Door den heer J. F. W. van Nes, voormalig resident van Pasoeroean, thans te Doesborgh, is het denkbeeld geopperd om een standbeeld op te rigten voor den luit.-generaal J. graaf van den Bosch, gouverneur en commissaris-generaal over Nederl. Indië, van 1830—1834.—De heer P. N. Quarles van Ufford, deelende in de gevoelens van hoogachting door den heer van Nes voor graaf van den Bosch ontboezemd, meent, dat zijne nagedachtenis op andere wijze dan door een standbeeld moet worden vereerd, en doet eene opwekking tot krachtige ondersteuning der door genoemden graaf gestichte Maatschappij van Weldadigheid, die door gebrek aan algemeene deelneming, vermoedelijk ontstaan door weinige bekendheid van velen met het doel en de wijze van beheer, zijns inziens hare slooping nadert.

FRANKRIJK.

— Kort geleden kwam iemand in het klooster van de heilige maagd te Pierre-qui-Vire, in het bosch van Morvan; hij gaf te kennen, dat hij was een pruissische graaf, het protestantisme wilde afzweren, zijne dagen in het klooster eindigen, en zijn vermogen daaraan ten geschenke geven. Hij werd met open armen ontvangen en den 8sten Maart in den schoot der katholieke kerk opgenomen. Na die plegtigheid, bragt hij zijn tijd door met studeren en gedroeg zich zoo zedig, zoo ingetogen, zoo godsdienstig, dat hij de liefde won van alle kloosterlingen. Op zekeren dag gaf hij te kennen, dat hij naar Pruissen wilde vertrekken, om zijne uitgebreide goederen te verkoopen en de opbrengst naar het klooster te brengen, doch verzocht om eenig geld, daar hij het medegebragte aan vrome werken en aalmoezen had besteed. Men gaf hem niet alleen eene vrij aanzienlijke som voor reisgeld en verblijfkosten uit de kas des kloosters, maar zelfs eenige kredietbrieven, en hij vertrok. Na zijn vertrek heeft men echter niets verders van hem gehoord, dan dat hij van de kredietbrieven heeft gebruik gemaakt. Het verwekt bevreemding, dat de broeder-kok, insgelijks een Pruis, die eenige dagen vroeger dan de graaf in het klooster was opgenomen, insgelijks is vertrokken met medeneming van eene vrij aanzienlijke som.

DUITSCHLAND.

De verklaring, die een protest tegen de bekende uitlating des hannoverschen ministers von Borries inhoudt, en door vele pruissische afvaardigden, burgerlijke en militaire autoriteiten en andere voorname personen, met H. von Arnim aan het hoofd, geteekend is, luidt dus:

„Wij ondergeteekenden sluiten ons bij de verklaring, den 6 Mei 1860 te Heidelberg gedaan, tegen de bekende uitlating des hannoverschen ministers von Borries volkomen aan en wel uitdrukkelijk in dien zin, dat wij, even als onze Zuid-Duitsche broeders, geen duim breed duitschen grond aan vreemden onderworpen gemaakt willen zien.” In dezen zin verklaren wij verder, zonder vrees, dat onze billijke duitsche pligt in verdenking gebragt zal worden, dat op ons bijzonder vaderland, als den magtigsten duitschen Staat, de verpligting rust, bij naderend gevaar van buiten, de zaak des vaderlands in eene sterke hand te nemen, den verdedigingskamp met en voor Duitschland, met aanwending van alle krachten, te voeren, geen vrede dan na het uitputten der allerlaatste strijdmiddelen te sluiten, nooit of nimmer tot een verdrag of eene schikking, in het bijzonder of eigen belang en ten koste van andere duitsche volkstammen, de hand te leenen. In gelijken zin vereenigen wij ons eindelijk met de Heidelberger verklaring in dit opzigt, dat die duitsche regeringen, welke het met den vijand van duitschland houden mogen, door hun noodlot tot verraders des vaderlands vervallen zijn. Ten slotte noodigen wij alle gelijkgezinde vrienden der duitsche eer en onafhankelijkheid in Pruissen, zoowel als in het overige Duitschland, uit, zich bij de tegenwoordige of bij de Heidelberger verklaring tegen von Borries en consorten aan te sluiten. — Berlijn 13 Mei 1860.”

ENGELAND.

—De heer Rareij, de bekende paardentemmer, bevond zich onlangs te Oxford en vertoonde ook daar voor een publiek van omstreeks 900 personen zijne behendige kunst van met paarden omtegaan. Het eerste paard dat in de cirque werd gebragt was twee jaar oud, en werd door den eigenaar aangegeven als een koppig en wild beest. Binnen den kring gebragt bleef het paard echter zeer bedaard en begon de heer Rareij met zijne operatien. Hij zat echter naauwelijks op het paard, toen dit eensklaps op de toeschouwers aanrende. Van schrik vlogen de toeschouwers der drie eerste rijen op en wierpen zich op de vierde rij, alwaar ongeveer dertig personen waren gezeten. Men kan zich ligt voorstellen welk eene opschudding dit te weeg bragt. De heer Rareij gaf het dier echter den meest mogelijken tegenstand en gelukte het hem dan ook om hetzelve weder binnen den kring terug te drijven, alwaar hij hetzelve met behulp van twee man tot staan bragt. Dit is de eerste keer dat den heer Rareij iets dergelijks bij zijne voorstellingen is overkomen, niettegenstaande hij toch dikwijls heeft te doen gehad met paarden die twee maal zoo sterk en zwaar waren als dit dier. Hij verklaarde zelden een paard te hebben gezien dat zoo hardnekkig was. Den volgenden dag was er een nog talrijker publiek vergaderd, waaronder men ook den Prins van Wales en den Graaf Brounlow opmerkte. De heer Rareij onderwierp toen een hengst en een wild veulen aan zijnen wil, waarmede hij het publiek ruim een uur bezig hield. Een bijzonder wild paard uit Wheatley was thans aan de beurt, doch de heer Rareij verklaarde dat hij, op grond van het gisteren voorgevallende, niet kon werken alvorens de omheining hooger en sterker was gemaakt.

— Een schoorsteen, van zijne fundering gerekend 468 voeten hoog, is gebouwd geworden voor de fabriek van scheikundige producten in de Crawfordstraat te *Glasgow*. De fundering gaat 14 voet diep en heeft eene uitwendige middellijn van 50 voet. Het grondstuk van den schoorsteen, ter hoogte van den beganen grond, meet, 34 en de inwendige middellijn 20 voet; terwijl de muur 5 voet 6 duim dik is, behalve nog eene bekleeding met vuurvaste steenen van 1 voet 6 duim dikte. Voor den opbouw gebruikte men 1½ millioen gebakken steenen, waarvan elk eene drukking kan doorstaan van 90 tonnen op den vierkanten voet. Het gewigt dezer steenen bedraagt 8000 tonnen.

— De Rangoon- en Singapore onderzeesche telegraafkabel, 1200 mijlen lang, zal nu worden beproefd volgens een door den heer Reid uitgedacht plan, namelijk: —

De gutta- percha neemt onder de bewerking eene groote hoeveelheid water en lucht in; bij de bekleeding nu met die stof en met ijzerdraad werden de gebreken eerst ontdekt nadat de kabel reeds onder water lag. Volgens het plan echter van den heer Reid is men nu zeker van onmiddellijk alle gebreken te zullen ontdekken. Van een tot vijf mijlen wordt eene van gutta percha vervaardigde kabel in eene sterke buis gelegd, welke lucht en waterdigt kan worden gemaakt. Het eerste werk bestaat nu daarin om de buis luchtledig te pompen, waarna eene kolom water daarin wordt gelaten, hetwelk alle porien en gaatjes, die vroeger met lucht waren gevuld, indringt. De kabel wordt alsnu in verbinding gebragt met eene zeer zuivere galvanometer; daarna wordt eene drukking aangewend gelijkstaande met die van de kolom water onder welks drukking de kabel zal worden gelegd, hetzij in de Atlantische zee of elders.

Die drukking wordt eenigen tijd volgehouden, waarmede de toets van den kabel is geschied. Het minste gebrek dat in het omkleedsel of in de bewerking van den draad aanwezig is, hoe klein en onzigtbaar die ook voor het bloote oog moge zijn, de ontdekking daarvan is onfeilbaar. Wordt nu bevonden dat een kabel gebreken heeft, dan weet men dit bij tijds voor en aleer hij in de diepte is afgelaten, als wanneer het toch meestal moeijelijk zoo niet onmogelijk is om denzelve te ligten; de defecte kabel kan alsdan weder worden gerepareerd, en worden daardoor soms ontzettende sommen gespaard die anders in de diepte der zee verdwijnen.

Het blijkt dat de geheele kosten van de proef slechts drie gulden bedragen van elke honderd gulden over het geheele bedrag waarvoor den kabel is vervaardigd.

ITALIE.

De *Times* heeft van haren correspondent te Turijn een zeer belangwekkend berigt ontvangen betrekkelijk een nieuw geschil dat gerezen is tusschen het Piemontesche gouvernement en eenige geestelijke overheden uit de nieuw ingelijfde provincien. Dit berigt luidt als volgt en is gedateerd 20 Mei: — Het Sardinische Gouvernement heeft eene groote *razzia* onder de bisschoppen te weeg gebragt. De kardinaal

---

Een zamengesteld woordje van zeven letters kwam nichtje zoetjes over de lipjes. Dat ze familie van de van Barles was, ja, daarop kon ze voor de toekomst haar hope bouwen. Neefs testament! Hij had haar altijd gezegd: „Kind! je krijgt nu wel niet meer dan den kost en wat je aan kleeding behoeft, maar, dat wordt ook met voordeel bespaard, zie je, met voordeel!” en waarlijk, dat zeide genoeg.

En Govert....” Toen de manspersoon had uitgesproken hield hij zijn oogen digtgeknepen, alsof hij 't van buiten wist, dat hij van de familie was.

„Ja, neef Govert,” zeide het meisje ten laatste met eenige beschroomdheid, „mij dunkt.... u.... maar *ik*, ik word er zoo griezelig van.”

„Wat? wat meen je?” vraagde Govert.

„Wel, of u neef Just niet eens gaat opzoeken, en helpen zoo het noodig mogt zijn?” antwoordde het nichtje.

„Opzoeken, helpen!” riep Govert zoo hard dat het meisje er van ontstelde. „Laten hem voor mijn part, zes docters en twintig apthekers ter hulp komen; bekomt het hem goed, zooveel te beter voor hem, maar denk jij, meisje, dat ik een mensch, en dat wel een broeder, die me letterlijk — *enfin*! wat, dat raakt je niet — genoeg, die me op 't allergemeenst in den steek kon laten, denk je, dat *ik* die 't eerst zonder een donderend onweêr onder den neus zou komen? Neen meisje, dan ken je me niet. Zoete koek daar hou ik niet van, vooral niet wanneer ik een bittere op heb. 't Eerst naar hem toegaan; nog eens, neen Juffertje. Govert van Barle mag zijn wie hij wil, maar laag..., neen *goddank!* laag is hij niet.”

Willem had die woorden gehoord en het was alsof de muren van den naauwen gang, waarin hij stond, hem van weêrszijden naderden en enger insloten; 't was een raar iets, maar waarlijk hij werd er benaauwd van, en toch sloeg hem een koû om het hart, een ijziger koude nog dan die, welke hem in het turfschuurtje van Joosting gehinderd had.

Een oogenblik stond Willem nog, en toen.... toen klopte hij aan de kamerdeur, en het hoofd naar binnen stekende vraagde hij haastig, of er nog iets te doen of te bestellen was, en of hij anders voor zijn moeite een drinkgeld mogt verzoeken.

„Ja „verzoeken” mogt hij gerust, maar het nichtje had nooit geleerd dingen te betalen, daar ze niets voor genoten had. De vigelante-gulden bekommerde haar reeds te veel — zou ze hem goed terug krijgen? — en ze zag neef Govert aan, en zeide: „'k Heb voor neef reeds een gulden betaald.”

Daar had Govert niet meê te maken; van dien jongen wist hij niets; hij moest zijn geld vragen aan hem dien hij gediend had.

„Maar!” — Dat kon hem allemaal niet schelen, en Willem, of hij hoog of laag sprong, 't nichtje oordeelde neef er het naaste toe, en neef.... neef gaf er de maan van.

De manspersoon kon den teleurgestelden jongen weinig troost geven, maar — hij zou eens zien of de beurs van den ongelukkigen heer, zou vlot zijn te krijgen; kon is zelf niet betalen, men had g....., vingers aan 't lijf om het te nemen.

Weêr wachtte Willem, maar de man die vingers aan 't lijf had verscheen niet; het duurde wel tien minuten; 't werd den jongen hoe langer zoo akeliger in den gang; hij opende de deur van het lijk- en het lijdensvertrek, en zag er, bij 't schijnsel eener extra beste SPAAR lamp... wat de jonge chirurg verrigtte; de manspersoon lichtte bij met de spaarlamp.

Willem werd er draaijerig van, en, haastig terugtredende opende hij de voordeur, sprong naar buiten, en, op straat gekomen, kwam al het gebeurde van dien avond hem met telegraafsnelheid voor den geest. Op nieuw gevoelde hij de schram van 't zware koffer aan zijn schouder; weder zag hij den man bij 't spaarlicht in dat kleine voorkamertje en, de wrevel die een oogenblik in zijn ziel had gegrepen om den bitteren afloop van zijn eerste stadsions-dienst, hij ruimde spoedig 't veld voor een „Goddank!” bij 't tasten naar zijn schouderblad; een „Goddank!” waarvan wij de eerste letter nu kapitaal willen schrijven, ofschoon het er nog maar half door kan.

't Was glad op straat geworden. Sommige vigilantepaarden, die niet scherp stonden, hadden iets danserigs in hun gang; en daar liep een heer of juffer met wollen kousen over het schoeisel getrokken, en de dienstmeisjes waren nog meer geneigd dan anders om onbekende armen aan te nemen.... Och! de straten moesten niet gladder worden dan ze gewoonlijk reeds zijn!

(*Wordt vervolgd.*)

Corsi, aarts-bisschop van Pisa, heeft aanschrijving om binnen 48 uren voor het koninklijke gouvernement te Turijn te verschijnen. Bij weigering zou hij naar de hoofdstad worden geleid door een kapitein der karabiniers. Tegen de Bisschoppen van Faenza en Imola en tegen den Vicarius van Bologne zijn vervolgingen ingesteld op grond dat zij de onder hen dienende geestelijken hebben gelast om de plegtige nationale dankdag niet te vieren. Deze zaak wordt op verschillende wijzen beöordeeld. Als een algemeene regel gaan velen van de stelling uit dat de priester meester is binnen de deuren zijner kerk, en dat de viering of nalating daarvan van eenigen ritus, zoolang de wetten van den staat daardoor niet worden overtreden, een punt uitmaakt waarmede zich de tijdelijke magt niet heeft inteláten. De priesters krijgen order van hunne bisschoppen en deze van hunne aarts-bisschoppen om bij de viering van eene zekere plegtigheid het *te Deum* niet te zingen. Het schijnt dus hard om tot God eene dankzegging optezenden voor eene zaak waarmede zij niet instemmen en waartegen hun gevoelen aandruischt.

Dit nu kon en zou de regel moeten zijn wanneer de kerk alleen de priester was, en wanneer deze laatste steun noch bescherming van den staat behoefde; in dat geval zou dezelfde vrijheid van handelen over alle kerken en afdeelingen daarvan moeten worden uitgestrekt. In de Vereenigde staten, bij voorbeeld heeft het gouvernement niet meer regt om de daar bestaande sekten eene bijzondere dienst te bevelen alsdat zij magt heeft om eene handels firma last te geven hoedanig die hare ondernemingen zal ten uitvoer brengen. De publieke rust heeft hare eischen, doch die mogen niet worden overschreden. In Italie echter en ook in Sardinie is het catholicisme de staatskerk. De vorderingen nu die deze kerk maakt, niet alleen voor onregtmatige voorregten maar ook om uitsluiting der medeijverende instellingen, zijn eindeloos. De kerk steunt niet op zich zelve, zij houdt zich niet binnen de haar gestelde grenzen, maar baant zich met geweld door en over alles eenen weg. Zij eischt eene eerste plaats in de staats-vertooningen, wil dat de publieke ambtenaren geheel van haar gevoelen afhankelijk zijn, schrijft het hoofd van den staat voor wat hij moet doen of laten, in het kort zij is vereenzelvigd met den staat, doch wil het alleen doen voorkomen dat zij onafhankelijk is van den staat en boven deze geplaatst is. Dit nu is precies het punt van uitgang in het tegenwoordige geschil,-of de staat het regt heeft om van de kerk gehoorzaamheid te eischen of, met andere woorden, aan wien is de kerk gehoorzaamheid verschuldigd, aan den koning of aan den paus? De kwestie is niet twijfelachtig in eenige der catholieke landen gelegen aan de andere zijde der Alpen. Wanneer een aartsbisschop van Parijs en zijne ondergeschikte geestelijkheid weigerde om eene plegtigheid van publiek belang te vieren, dan zouden zij zeker in hetzelfde lot deelen van den kardinaal Corsi, en de Paus zou zeer staatkundig handelen wanneer hij adviseerde *hen geschiede naar regt*. Doch geheel Italie en vooral het koningrijk Piemont tot 1848, alsook thans het koningrijk Napels worden beschouwd als de werkelijke citadel der hierarchische autocratie. De Paus beschouwt deze twee koningen eenvoudig als zijne vasallen en de oppermagt van de kerk werd dan ook, alhoewel stilzwijgend, erkend. De constitutie van 1848 gaf aanleiding tot eenen opstand in Piemont tegen het pausselijke gezag. Rome en Turijn verkeerden in de laatste jaren in open oorlog,......een oorlog die zich nu moest uitstrekken tot de ingelijfde provincien en nog bitterder werd door de werkelijke inlijving der legatien, hetwelk in de oogen van den Paus eene heiligschennende kerkroof is. De staat nu beveelt eene plegtige dankzegging voor de gebeurtenis waardoor de vrijheid van Italie is verkregen, wel is waar ten koste van de kerk. De kerk, vertegenwoordigd door den Paus, beschouwt dit als eene beleediging. Wat moet nu de geestelijkheid doen? Den staat gehoorzamen en de kerk afvallen, of de kerk volgen en tegen den staat opstaan? De Italiaansche geestelijkheid heeft zich uit die verlegenheid eenen weg gebaand. Sommigen hebben zich aan het land gehecht, anderen bleven aan den Paus verknocht. Op eenigen van die laatsten nu heeft het gouvernement de hand gelegd. De beschroomdste man in Italie zal de juistheid van eenen maatregel niet in twijfel trekken waarvan hij de regtvaardigheid inziet. Waarom, zoo zeggen zij, zouden deze afgescheidenen martelaars worden voor het volk? Het is waar, het volk was verbaasd toen d' Azeglio eerst Monseigneur Fransoni, de primaat van Turijn, gevangen nam en hem later met den aartsbisschop van Sassari verbande. Fransoni had het volk in deszelfs teederste menschelijke gevoelens aangetast. Hij had de sakramenten geweigerd aan den stervenden minister Graaf Santarosa, onder voorgeven van een staatkundig verschil in gevoelen. Dat misbruik van magt deed zelfs de getrouwste catholieken onaangenaam aan, en de inhechtenisneming van den aartsbisschop was slechts een middel om hem aan eene strengere straf te onttrekken, welke hij van het volk had te wachten gehad. De tegenwoordige beklaagden daarentegen hebben geene andere misdaad begaan dan dat zij hebben geweigerd om te zingen. Het is niet gemakkelijk om medelijden te gevoelen met den kardinaal Corsi, daar hij toch een stijfhoofdig en trotsch geestelijk heer is, die koningen noch keizers erkent en zelfs in het publiek den koning van Sardinie en den keizer der Franschen tituleert als „il senor Vittorio Emmanuele" en „il senor Luigi Napoleone." Mannen zoo als deze, zal een voorzigtig volk denken, zullen niet veel verdriet aan hunne vijanden veroorzaken, maar hunnen vrienden zullen zij ook zeker niet veel vertrouwen inboezemen.

Wanneer van de 100 kerken te Pisa er een gesloten is dan blijven er 99 open. De scheuring die zich in de kerk schijnt te openbaren baart het gouvernement veel onrust.

—Een schrijven uit Ferrara van den 17 Mei geeft het berigt dat den vorigen dags een aantal soldaten van de Ferrarasche brigade zijn gedeserteerd; het blijkt dat zij daartoe waren aangemoedigd door de monniken van een tot de stad behoorend klooster, welke hen eene deelname aan den togt van Garibaldi hadden voorgespiegeld alleen met het doel om hen voor het corps van Lamoriciere aantewerven. Het Gouvernement acht het zich natuurlijk ten pligt om, vooral bij het leger, de tegen haar vijandige geestelijken te vervangen door de weldenkenden. Ik vertrouw dat de scheuring geheel staatkundig is, de priesters verklaren zich voor den paus of voor den koning, naar gelang hun geweten of belangen hen dat voorschrijven. Zonder twijfel zal de partij welke zich aldus heeft losgemaakt van de wereldlijke opperheerschappij van den paus overgaan om de geestelijke onfeilbaarheid van het pausdom te onderzoeken, waardoor een veld zal worden geopend voor théologische navorschingen en geschillen; vele personen echter hebben hun eigen gevoelen omtrent het onderwerp. Godsdienst moet eene zaak blijven omtrent welke kerk en staat beiden onverschillig moeten blijven. Het zou mij geenszins verwonderen wanneer het tegenwoordige verschil tot het alternatief leidde, hetwelk der geheele geestelijkheid in het koningrijk is aangeboden, dat is,... onvoorwaardelijke onderwerping aan den staat of verlating van het land,... zoodat *zij* die voor Rome zijn, zich ook derwaarts moeten begeven.

PIEMONT EN DE KERK.

Het piemontesche gouvernement, hetwelk van af den dag dat het constitutioneel werd, eenen onafhankelijkheids oorlog heeft te voeren gehad tegen de kerk, is thans met de hoogere orde der geestelijkheid in een geschil gewikkeld, hetwelk van ernstiger aard is dan men algemeen denkt. De kwestie betreft nu niet meer de concordaten, de geestelijke voorregten, het burgerlijk huwelijk en de wetten, omtrent onvervreemdbare goederen. De bisschoppen van de nieuwe monarchie verklaren niet alleen het regt te hebben om zich te stellen boven de met van het gouvernement, dat door het volk is aangenomen, wanneer zij zulke verkiezen maar zij maken ook van die geusurpeerd officiele positie gebruik om onrust te zaaijen. Zoolang als dit mogelijk was heeft het gouvernement de oogen gesloten voor de handelingen der bisschoppen, en vergunde hen zelf om den Peters-penning intezamelen, welk geld bestemd was om soldaten aantewerven die tegen de italiaansche zaak in de Romagna zouden moeten strijden. Het hof van Rome was daarmede echter niet voldaan. Niets was er nog gedaan zoolang eenige invloed of wettigheid, waarover de bisschoppen hadden te bevelen, niet was aangewend om zich te verzetten tegen een gouvernement, hetwelk het principe van onafhankelijkheid van den staat had verkondigd. In overeenstemming daarmede ging van den paus eene cirkulaire aan de bisschoppen van centraal Italie uit, welke in denzelfden stijl was geschreven als de beruchte excommunicatie-bull; hun werd daarin aanbevolen om zich gelijk te blijven in het voeren van eenen strijd tegen het piemontesche gouvernement, hetwelk werd afgeschilderd als overweldigend en oproermakend. De gevolgen hiervan kwamen spoedig voor den dag. De eene bisschop voor en de andere na, sloot zijne kerk voor Victor Emmanuel tijdens hij de nieuwe provincien bezocht, en wel op grond dat hij een geëxcommunicerd persoon was; de mindere geestelijkheid toonde eene over-bereidvaardigheid in het volgen hunner overheden, en, waren er al die den eersten waren volks-regeerder in Italie verwelkomden, zij deden dit op het gevaar af van in de grootste moeijelijkheden met hunne geestelijke overheden te worden gewikkeld. Deze persoonlijke beleedigingen beschouwde Victor Emmanuel met minachting. De bisschoppen van midden-Italie bereidden echter een nieuw vertoon van vijandelijkheid tegen de vrije instelling onder welke het volk verkozen had te leven. Het was een nationaal feest, de verjaardag namelijk van de sardinische constitutie, en niettegenstaande de anti-nationale handeling welke door de bisschoppen reeds lang was aangenomen, zou de gebeurtenis worden herdacht en gevierd door al de kerken van het land. Het is geheel in overeenstemming met de zeden der landen waar de roomsch catholieke godsdienst is heerschende, dat dit aldus zou plaats hebben. De aartsbisschop van Pisa en verscheidene toskaansche bisschoppen, de bisschop van Piacenza, de bisschoppen van Imola en Faeza, en de bestuurder van het vakante aartsbisdom van Bologna gaven echter bepaalde bevelen dat geen *te Deum* in de kerken van hun bisdom mogt worden gezongen. Deze daad schijnt het piemontesche gouvernement te hebben doen besluiten om met kracht te handelen. De ministers van Victor Emmanuel kunnen zich zeer weinig inlaten met de opinien van de prelaten, doch zij mogen niet dulden dat de kerk, door den staat begiftigd met talrijke en uitsluitende privelegien, zich tegen de natie aankant.

In Italie, even als in andere landen, treft men soms zotte en heerschzuchtige personen aan, die denken dat der kerk bepaalde voordeelen van den staat toekomen, voor haar eischen zij de eerste plaats in publieke zaken, schrijven leden van anders godsdienst-sekten alle ongeschiktheid toe en plaatsen haar zelfs boven den koning. Het piemontesche gouvernement nu verklaart dat eene dergelijke aanmatiging op haar grondgebied niet zal worden geduld. De uitvoering van dien pligt is in handen gesteld van den heer Farini en van den Graaf Mamiani, beiden geven eenen waarborg dat met waardigheid en kracht daaraan gevolg zal worden gegeven.

De tegenstrevende prelaten zijn uitgenoodigd om te Turijn te komen ten einde eene verklaring te geven omtrent hunne handelingen. Zonder twijfel zullen zij met persoonlijke gestrengheid worden behandeld; wanneer wij ons niet vergissen dan hebben de bovengenoemde ministers den weg gevonden langs welke zij het agentschap van Rome in het nieuwe italiaansche koningrijk kunnen vernietigen. Deze proeve is zeer belangrijk voor de engelschen. Wij hebben er nimmer aan gedacht om in Italie eene kerk-reformatie te zien ontwerpen volgens het engelsche systeem, doch het zou niet veel verwondering baren wanneer de stijfhoofdigheid van den kardinaal Antonelli het zoover bragt dat het sardinische gouvernement evenzeer de geestelijke als de tijdelijke magt van den paus niet meer erkende en eene nationaal italiaansche kerk stichtte. Wanneer de drang der gebeurtenissen het piemontesche gouvernement tegen over de noodzakelijkheid brengen om zich los te scheuren van Rome, dan zouden de daaruit voortvloeijende mogelijkheden misschien minder zijn dan wij nu wel denken. De geschiedenis toont het ons aan, dat de italianen kunnen leven en goede catholieken kunnen zijn zonder in de gunst van den paus te staan. Het feest van Corpus Christi werd nimmer met eene zoo groote pracht en geestdrift te Venetie gevierd als toen in de zestiende eeuw de republiek in den ban van Rome lag, volgens de pausselijke geschiedenis daarentegen was er in het geheele venetiaansche grondgebied niet eene enkele mis gezongen. De lagere geestelijkheid in Piemont heeft met het volk algemeene belangen en heeft niet eene zoo bepaalde verpligting aan den paus; zij houden zich dus aan het gouvernement hetwelk in hun onderhoud voorziet. Zelfs de bisschoppen zouden meer handelbaar worden wanneer het gouvernement het beheer van den eigendom der kerk met eene krachtige hand aanvatte. Regtvaardige combinatien zouden de prelaten veel grooter aanzien geven, dan zij onder het tegenwoordige systeem genieten. De nu vakante aartsbisdom van Bologna en Ravenna vereenigd, zouden een prijs zijn, waarvan het aanbod een beroemd bisschop niet onwelgevallig zou kunnen zijn. Hoedanig dit nu ook moge zijn, het piemontesche gouvernement moet de oppermagt van den staat verzekeren, en zonder twijfel zal zij dan ondersteund door de natie, alle thans bestaande moeijelijkheden overkomen.

ALLERLEI.

— Volgens Breton laat de foeselolie zich verwijderen door het behandelen van den wijngeest met olijfolie. Men behoeft slechts eenige weinige druppels olie te nemen, en met den wijngeest sterk dooreen te schudden. Groote hoeveelheden wijngeest kunnen intusschen op deze wijze niet ontfoeseld worden.

Wanneer wijngeest gefiltreerd wordt door wollen doeken (met olijfolie doortrokken), dan verliest hij wel is waar zijne foeselolie, maar de doeken worden spoedig onbruikbaar en kunnen, nadat de foeselolie er door middel van oververhit ten stoom uitgedreven is, niet weder gebruikt worden. Daarentegen kunnen de wollen doeken met voordeel door puimsteen vervangen worden.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het Schip.	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Julij 19	Nederl.	Holland.	B. Auffmorth.	287	Amsterdam.	14 April.		Soerabaija.	B. J. van Eck & Co.
„ 20	„	Jhr. Mr. v. d. Wall van Putterhoek.	K. F. Lammerts.	828	Batavia.	10 Julij.		„	Schimmelpenninck & Co.
Julij 20	Nederl.	Ferant.	G. F. Fabritius.	21	Makasser.	13 Julij.		Soerabaya.	Onbekend.
„ 21	Ned. Ind.	Columbus Almanz.	S. Al. b. Alie b. Sahap.	$38\frac{1}{2}$	Sumbawa.	16 „		„	„
„ —	„ „	Alfulck.	S. Ab. Kad. b. Ab. Bar.	233	Samarang.	12 „		„	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Julij. 21	Nedrl. Ind.	Little Tot.	Kat'oong.	Bezoekie.
„ —	„ „	Ringit.	Tosarie.	Balie.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Hercules.	Detering.	Nederland	Fraser Eaton & Co.
„	Prinses Amalia.	L. W. van Alkemade	„	„ „ „ „
Hamburg.	Hafis.	Benderen.	ter Bevrachting.	„ „ „ „
Nederlandsche	Delftshaven	Schaap.	Onbepaald	B. Kopersmit & Co.
„	Java	Stikkel van Dam.	Onbepaald	„ „ „ „
„	Schoonderloo.	Kruijt.	„	„ „ „ „
Hamburg.	Philips van Marnix.	Duinker.	Amsterdam.	„ „ „ „
Engelsche	Equinox.	Thos. Willamson.	ter Bevrachting.	Hill Brookman & Co.
Nederlandsche	Wassenaar.	Hofstede.	Nederland	Mc Lennan & Co.
„	Ida Wilhelmina.	B. P. van Wijland.	Onbepaald.	E. Ten Brinck & Co.
„	Catharina Willemina	F. H. Popken.	Onbepaald.	„ „ „ „ „
„	Helmes.	A. Ressen.	„	„ „ „ „ „
Engelsche	Thames.	Bremer.	Lossende.	P. Kervel & Co.
„	Regia.	Bisschop.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	De Pauline.	Post.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	IJssel.	C. Maarschalk.	Onbepaald.	„ „ „
„	Kijkduin.	Oldendorp.	Samarang.	„ „ „
„	Kandangbauer	W. Zeelt.	Nederland	„ „ „
„	Prins Frederik der Nederlanden	C. C. de Witt.	Onbepaald.	„ „ „
„	Jhr. Mr. van der Wal van Puttershoek.	Lammerts.	Sumanap.	„ „ „
„	Holland.	Auffmorth.	Nederland.	B. J. van Eck & CO.
„	Fedruot.	Fabritius.	Onbepaald.	„ „ „ „ „

Marktprijzen.

Suiker ƒ $16\frac{1}{4}$.—
Koffij ƒ 35.—
Rijst (Cargo) ƒ 115 @ ƒ 130.—
Arak ℔ legger. ƒ 40.—
Rotting ƒ 8 @ ƒ 9.—
Wisselkoers 102%

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag 22 Julij 1860.
's Morgens te half negen ure.
Ds. VAN STEEDEN.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 22 Julij 1860.
Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te $8\frac{1}{2}$ ure.
Het Lof 's avonds te $6\frac{1}{2}$ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoo lang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

Gedrukt bij Le Roy & Co te Soerabaya.